

EYSTEIN RØSSUM
GORM K. GAARE (foto)
eystein.rossum@bt.no
Dardesheim

– Den mangler kløtsj. Det er jo litt spesielt. Og så er det ingen motorlyd, sier Frank Nawroth. Han klemmer seg inn bak rattet, vrir på en bryter – og unna går det. I en av de siste Trabantene som ble produsert i DDR, kulturbilen med glassfiberkarosseri og tvilsomt rykte.

Men fra vaktmester Nawroths arbeidsbil kommer det ingen eksos med oljelukt og CO₂. Den tosylindrede totakteren er byttet ut med en elektrisk motor. Solcellepanelet på takgrinden mater batteriene som er montert bak. Når spenningen blir for lav, drar han bare ut skjøteledningen fra bagasjerommet og plugges seg på verdens kraftigste vindmølle.

Den står på en forblåst høyde over Dardesheim, en landsby i Sachsen-Anhalt med 950 innbyggere og mange tomme hus. Vingene har et spenn på 124 meter og gir fra seg en lav dur. Det siste året har de laget nok strøm til å forsyne 15.000 tyskere.

Murens fall hjalp

Av alle som sitter samlet på Bali disse dagene, er kansler Angela Merkel blant dem som kan ha minst dårlig samvittighet – i alle fall fra den rike delen av verden. Tyskland er det eneste EU-landet som vil kunne oppfylle målene fra Kyoto uten å justere dagens kurs. Siden 1990 har CO₂-utslippene gått kraftig ned – prognosene spår 25 prosents reduksjon innen 2010. I Norge har det gått stikk motsatt vei.

Tyskerne har fått god drahjelp av at mye forurensende industri gikk dukken sammen med DDR i 1990. Store utslipp forsvant der. Men de har også satset hardt på renere energikilder og energisparing.

Ett av grepene har vært en ny energilov, som pålegger kraftleverandørene å betale en fastsatt pris for kraften de får fra selskaper som produserer ved hjelp av vind, biomasse, jordvarme, vann eller sol.

– Vi vet hvor mye vi vil få fra kraftselskapene. Dermed blir det ganske enkelt å kalkulere om et prosjekt vil lønne seg eller ei. Vi må bare ha vind, sier teknisk sjef Thomas Radach ved den private vindparken i Dardesheim.

Kommer fra hele verden

Borgermester Rolf-Dieter Künne nøyer seg ikke med vind. Den gamle elektrikerer ser ikke ut som en klassisk miljøverner, og er det heller ikke. Men han vil skape vekst og aktivitet, ved å gjøre Dardesheim til Tysklands fremste miljøby. Et biogassanlegg er under bygging, flere og flere tak blir dekket av solcelleanlegg.

Delegasjoner kommer fra Australia, India og Kina for å se.

Ministere og utsendinger fra over 180 land er samlet til klimatoppmøtet på Bali 3.–14. desember. BT har besøkt seks områder i verden som på ulik måte påvirkes av oppvarmingen. Dette er fjerde artikkel i serien.

Det neste store er et stort pumpekraftverk: Kraft fra vindmøllene skal brukes til å pumpe vann opp i en gammel og ubrukt dam fra DDR-tiden. Det skal gjøres når det blir brukt lite strøm ellers – som på natten. Når forbruket er høyest – og prisene best – skal vannet slippes ned gjennom turbinene og produsere vannkraft.

Ansetter lokale folk

– Vi hadde ikke peiling på hva dette var for noe, sier borgermester Künne om begynnelsen.

På Druiberg, som høyden med vindmøllene heter, var det bare stein og et forlatt sovjetisk radaranlegg. Berlinmuren var falt, det meste gikk utfor bakke.

«AVSKYELIG»: – Vindmøllene bråker som en motorvei. Og så stygge! Heino Steinfeld (60) ønsker seg heller atomkraft enn strøm fra sol og vind – selv om han har leid ut låvetaket til et solenergifirma.

Vind på møllen og sol på tanken i

TYSKLAND

